

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΦΥΛΟ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ: ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΚΟΠΩΣΗ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

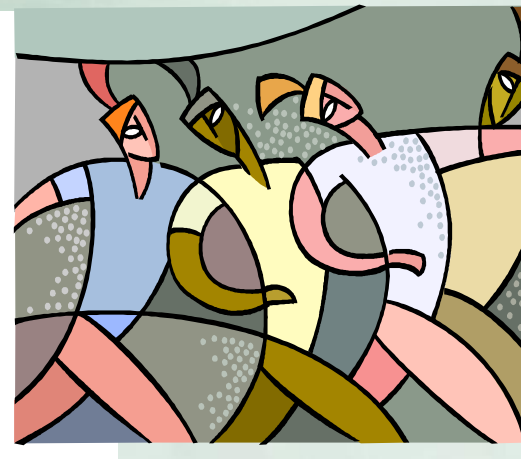
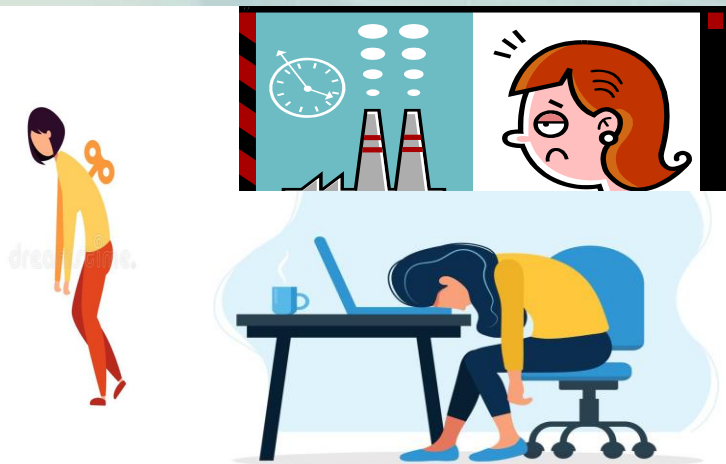
Ειρήνη Καμπερίδου

Αναπλ. Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εισήγηση στο 7^ο Συνέδριο της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας (ΕΚΕ)

Ενότητα: «Έμφυλες διακρίσεις στην κοινωνία», 24 Σεπτεμβρίου 2020

2.

SOCIAL CAPITAL

- **Στοιχείο κοινωνικής ευημερίας :** αναφέρεται στους κοινωνικούς δεσμούς, το **κοινωνικό όφελος**, την κοινωνική οικονομία-ανάπτυξη, **αντί** για τη μεγιστοποίηση του κέρδους.
- Χαρακτηρίζεται ως πόρος που πηγάζει από τη **συλλογική δράση**: την **πολιτοφροσύνη**, τον **εθελοντισμός**, την **κοινωνική προσφορά**, τη **συνεργασία**, τη **συνοχή**, την **συμμετοχικότητα**, τους **κοινωνικούς δεσμούς**, την **εμπιστοσύνη**, κ.ά. — επηρεάζοντας το ευρύτερο οικονομικό και κοινωνικό περιβάλλον ...

Πηγές: Bourdieu, 1983 1972; Coleman, 1988; World Bank 1999; Putnam 2000, 1993; Cohen & Prusak, 2001; Adkins, 2005; Kamberidou & Patsantaras 2007; Καμπερίδου, 2011; Walseth, 2008, κ.ά.

3. Κοινωνικό Κεφάλαιο “Social Glue”

Συγκολλητική ουσία (κοινωνική ενσωμάτωση)

που κρατάει τις κοινωνίες μαζί,
δημιουργώντας ένα:

- Συλλογικό εγώ και συλλογικά οφέλη
- Δημόσιο καλό και προσωπικό καλό,
- Ατομικά και συλλογικά οφέλη,
- Υποστηρίχτηκα δίκτυα, κοινές αξίες και νόρμες...

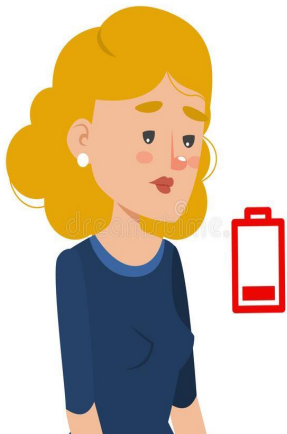
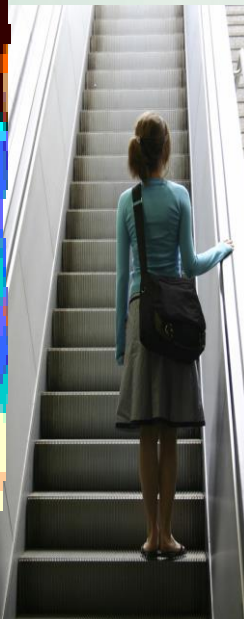
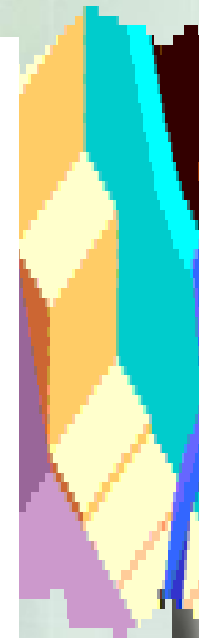
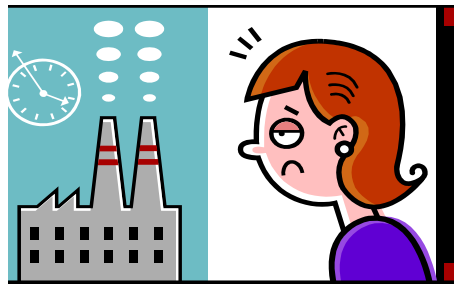
Bourdieu, 1983, 1972; Coleman, 1988; World Bank 1999; Putnam, 1993, 2000; Cohen & Prusak 2001; Adkins, 2005; Kamberidou & Patsantaras 2007; European Commission, 2018; US Dept. of Labor, 2016; WiSE, 2015; OECD, 2015; Walseth, 2008 , κ.ά.

- Ωστόσο αγνοείται η έμφυλη διάσταση: η μεγάλη γυναικεία συμμετοχή στην εθελοντική δραστηριότητα και σε κοινωνικά δίκτυα, που ρίχνει νέο φως στην ενεργή δραστηριοποίηση των πολιτών στα κοινά, στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, κ.ά.

4. Η ΕΜΦΥΛΗ ΥΠΟΤΙΜΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟ ΕΜΦΥΛΟ ΧΑΣΜΑ (ΑΝΙΣΟΤΗΤΑ) στη συμμετοχή, την εξέλιξη και την ηγεσία ΟΔΗΓΟΥΝ ΣΤΗΝ ΕΜΦΥΛΗ ΚΟΠΩΣΗ-ΑΔΙΑΦΟΡΙΑ

“Getting more women on the glass escalator ... ” (Kamberidou, 2010, 2011, 2020)

5. Gender discrimination denial and Gender devaluation (Kamberidou, 2010)

- **Faye Crosby (1984) The Denial of Personal Discrimination**
- **Elisabeth Kelan 2010 Gender Fatigue**
- **Jamie Napier, Alexandra Suppes, Maria Laura Bettinsoli, (2020) an individual-level coping mechanism**

6.

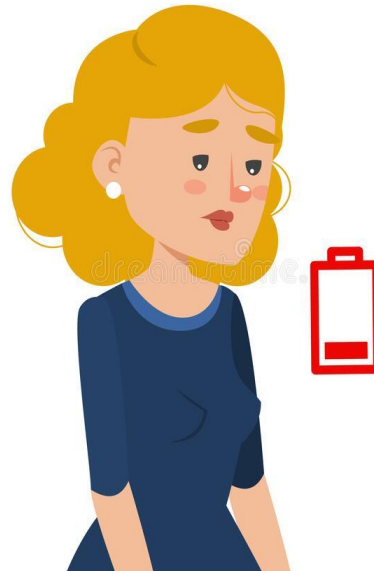
- ✓ Τρεις μελέτες/έρευνες με πάνω από **20.000** συμμετέχοντες,
- ✓ από **23** χώρες δείχνουν ότι «... η άρνηση να αναγνωρίσεις την έμφυλη διάκριση **προάγει την άποψη ότι το σύστημα είναι δίκαιο και λειτουργεί σωστά**» (Napier, Suppes και Bettinsoli 2020).

"We argue that denial of discrimination is an individual-level coping mechanism and that, like other self-group distancing strategies, it may perpetuate gender inequality" (Napier, Suppes & Bettinsoli 2020)

7. Gender Fatigue (Kelan 2010)

The loss of energy to acknowledge and oppose gender discrimination as well as the lack of interest to tackle afresh something no longer perceived as a problem.

8. Gender Fatigue:

26 ποιοτικές συνεντεύξεις-βάθους και “job shadowing”
(25-52 ετών, η πλειονότητα των γυναικών 35+)

"If you talk to people today in the workplace they construct the workplace as gender neutral, assuming that gender no longer matters because the issue has long been solved" (Kelan,2010).

9. Gender Fatigue

“Younger women find it difficult to connect to women's networks in the workplace, because they view these networks as something that belonged to their mother's generation” (Kelan 2010).

10. Leadership:

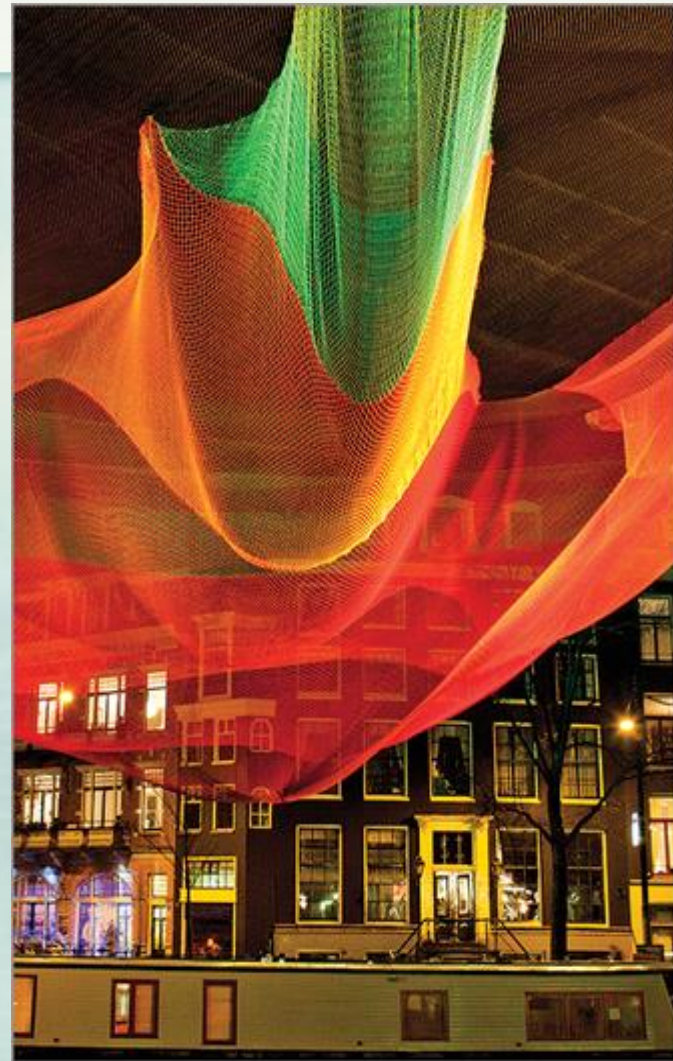
■ Women Rising: The Unseen Barriers

by [Herminia Ibarra](#) , [Robin J. Ely](#) and [Deborah M. Kolb](#), [Harvard Business Review](#) Sept. 2013

Issue <https://www.hbs.edu/faculty/pages/item.aspx?num=45424>

■ Educate Everyone About Second-Generation Gender Bias

by [Herminia Ibarra](#), [Robin J. Ely](#), and [Deborah Kolb](#) [Harvard Business Review](#) August 21, 2013

11. “Gender Energy” (Kamberidou, 2010, 2011) and “The Multitasking Whirlpool” (Kamberidou, 2020)

Το Ανεκμετάλλευτο Κοινωνικό Κεφάλαιο του Αθλητισμού

«... συμπεριφορές και
δεξιότητες που αναμφίβολα
διδάσκει ο αθλητισμός»
(Καμπερίδου, 2017)

Έμφυλη ενέργεια
(Καμπερίδου, 2017)

12. Το Ανεκμετάλλευτο Κοινωνικό Κεφάλαιο του Αθλητισμού

**COACHES
ACROSS
CONTINENTS**
GLOBAL LEADERS IN
SPORT FOR SOCIAL IMPACT

Athletes
for **PEACE**

FOOTBALL 4 PEACE
* CO-EXISTENCE THROUGH SPORT *

**COLOURS
FOR
PEACE**

A fun way to learn
about Olympic Truce

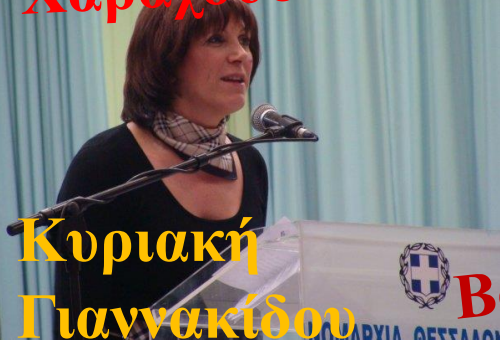
Δήμητρα Κουτσούκη

Υβόννη Χαραχούσου

Εύη Μωραϊτίδου

Κυριακή Γιαννακίδου

Βούλα Πατουλίδου

Σοφία Παπαδοπούλου

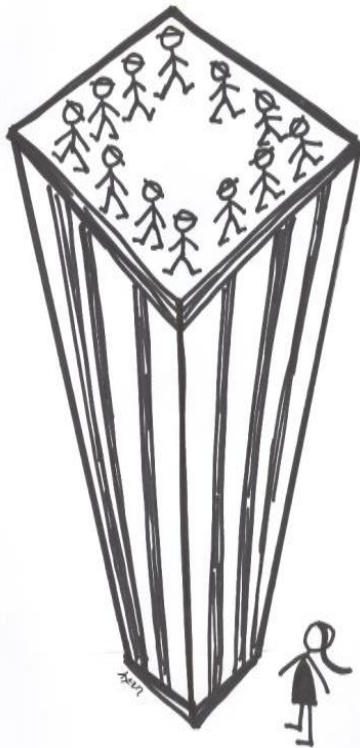

Ξανθή Κωνσταντινίδου

5. ΕΜΠΟΔΙΑ

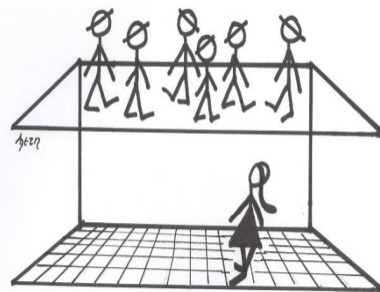
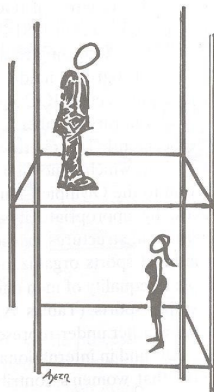
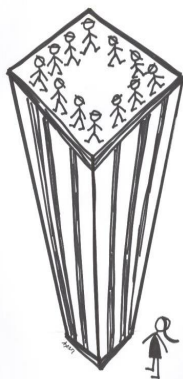

- Οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που ακόμα είναι κυρίαρχα και προκύπτουν από τις ανδροκεντρικές καταβολές του αθλητισμού,
- η έλλειψη γυναικών μεντόρων,
- η έλλειψη γυναικών προτύπων,
- οι άνισες ευκαιρίες εξέλιξης στην αθλητική ηγεσία σε σύγκριση με τους άνδρες,
- η έλλειψη ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής/οικογενειακής ζωής, κ.ά.

16. Το Ανεκμετάλλευτο Κοινωνικό Κεφάλαιο του Αθλητισμού (Καμπερίδου, 2017)

“Make place for one more woman”:

Κάνουμε Χώρο για περισσότερες γυναίκες στην Αθλητική Συμμετοχή, την Προπονητική Καθοδήγηση, και τη Διοικητική Στελέχωση

© Έργα της ζωγράφου Αρετής
Καμπερίδου

17. Το Ανεκμετάλλετο Κοινωνικό Κεφάλαιο του Αθλητισμού

MAKE PLACE FOR ONE MORE WOMAN

“ Κάνουμε Χώρο για περισσότερες γυναίκες στην Αθλητική Συμμετοχή, την Προπονητική Καθοδήγηση, τη Διοικητική Στελέχωση... ”

ΒΟΥΛΑ ΚΟΖΟΜΠΟΛΗ

Πρόεδρος Συλλόγου Ελλήνων Ολυμπιονικών, Ολυμπιονίκης Υδατοσφαίρισης

You Tube /MakePlace4OneMoreWoman

ΣΚΑΪ HD

Σοφία ΜΠΕΚΑΤΩΡΟΥ
Ολυμπιονίκης Ιστιοπλοΐας

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:03 15 βαθμούς. Τα ξημερώματα

ΣΚΑΪ HD

Μιρέλα ΜΑΝΙΑΝΙ
Ολυμπιονίκης Ακοντισμού

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:03 ζέρνιπας - θεσμών. Οι διαβουλεύσεις θα συνεχιστούν σήμερα με

ΣΚΑΪ HD

Αμάλια ΤΣΟΥΦΙΔΑ
Ολυμπιονίκης Θραυπίας

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:03 Τα επικρατήματα ολοκληρώθηκαν οι διαπραγματεύσεις κυβέρνησης

ΣΚΑΪ HD

Έιρην ΒΛΑΜΗ
Πρωταθλήτρια Σφαιρικής με αμαξίδιο

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:03: Η θερμοκρασία θα κυμανθεί από 11 έως 15 βαθμούς.

ΣΚΑΪ HD

Δήμητρα ΚΟΡΟΚΙΔΑ
Παρουμπιονίκης Σφαίρας F33

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:03: πιθανόν πρόσκαιρα ισχυρές. Η θερμοκρασία θα κυμανθεί από 11

ΣΚΑΪ HD

Νίκη ΜΠΛΑΚΟΤΙΑΝΝΗ
Ολυμπιονίκης Άλμα σε ύψος

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:02: ανατολικών απαντήσεων. Είναι ερωτικές σήμερα από τις 10 το

... να παραμείνουν ανοιχτά. Σχεδόν βέβαιη χαρακτήρισε κυβερνητι

ΣΚΑΪ HD

Πρώτη ΓΡΑΜΜΗ **Η ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ ΚΑΙ ΣΤΟΝ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟ**
07:03: άμεσες οι διαπραγματεύσεις κυβέρνησης - θεσμών. Οι διαβουλεύσεις

“12 CEOs Who Prove Playing Youth Sports Leads To Greatness. These women are titans of their fields in more ways than one” ([Grant](#), 2017)

«Ο Αθλητισμός οδηγεί στο Μεγαλείο ...»

«Οι 12 Τιτάνες της επιχειρηματικότητας»

[Meg Whitman](#), Hewlett-Packard CEO, played four sports in high school—swimming, lacrosse, tennis, and basketball. She then played squash and lacrosse at Princeton.

[Beth Brooke-Marciniak](#) is the global vice-chair and Ernst & Young. ... She credits her athletic background with helping her navigate the dog-eat-dog world of corporate finance... “The success in sport does have a very significant correlation to success in business.”

[Dawn Hudson](#), CMO at the NFL...Speaking to Fortune, “I transferred my 24/7 work ethic to sports.”

20.

"Ernst & Young to Launch Leadership Network for Elite Female Athletes to Address Unmet Global Need", 8/3/2013, New York, N.Y., PRWeb:

<http://www.prweb.com/releases/2013/3/prweb10505195.htm>

Αντιλήψεις περί αθλητισμού και ομαδικότητας
(Ernst & Young 2013, O'Brien 2013)

- **821** Διευθυντικά στελέχη (senior managers) και ανώτερα στελέχη (executives): **40% γυναίκες, 60% άνδρες**
- **90%** των γυναικών έπαιζαν κάποιο σπορ (played sports)
- **76%** των γυναικών υποστηρίζουν ότι όταν υιοθετούν **αθλητικές τεχνικές, στρατηγικές ή συμπεριφορές** στο εταιρικό ή εργασιακό περιβάλλον βελτιώνεται η αποτελεσματικότητα /επίδοση (performance) της ομάδας τους...

EY hires new class of elite female athletes and Olympians (2018)

https://www.ey.com/en_gl/news/2018/06/ey-hires-new-class-of-elite-female-athletes-and-olympians

Women-Athletes-Global-Leadership-Network

(EY's Women Athletes Business Network, 2017, 2020)

Where will you find your next leader?

Interviews with 31 women, of which 30 are successful entrepreneurs (leaders), and all former professional athletes :

<http://www.ey.com/br/pt/about-us/our-sponsorships-and-programs/women-athletes-global-leadership-network---in-the-locker-room-with> (τελευταία πρόσβαση 29/4/2017).

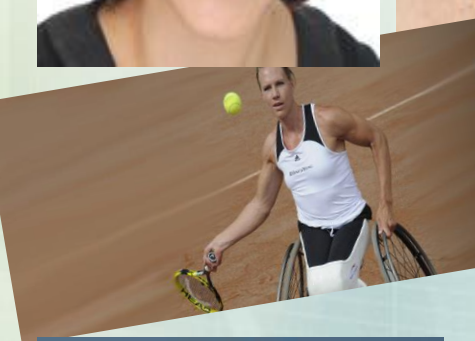
Επίσης, βλ.:

<https://worldwidewomen.co/organizations/1699/ey-women-athletes-business-network> (τελευταία προσβαση 3 Μαΐου 2020)

“.... get inspired by athletes who have successfully taken the journey to a new career.”

“... the benefits of employing athletes would include being able to share with fellow workers the **traits developed during their competitive careers** such as **focus, competitiveness** and the **spirit of cooperation...**”

23. Συμβουλές & Δεξιότητες

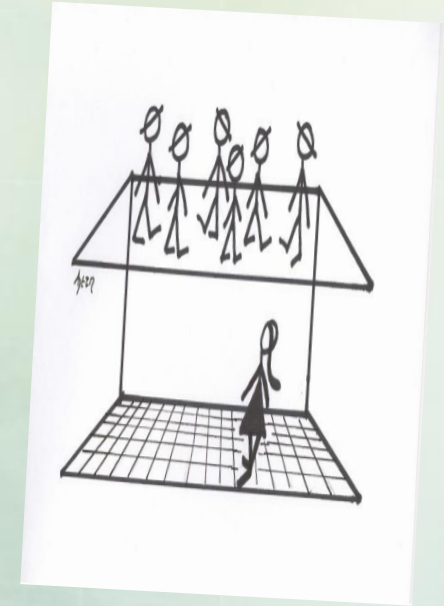
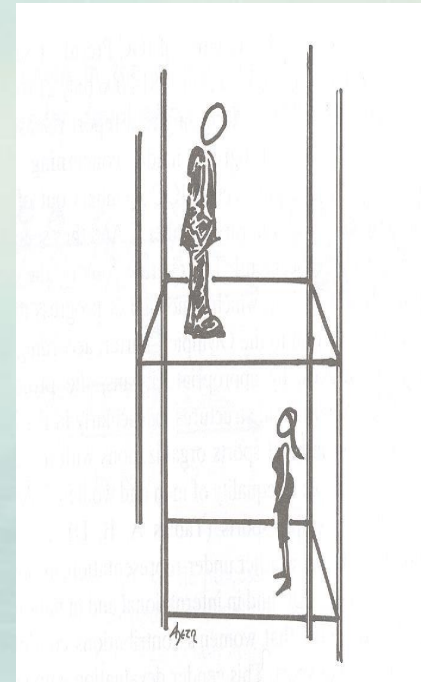

- **Επιστρέψτε στο θρανίο, συνεχίστε τις σπουδές σας**
- Βοηθήστε άλλες γυναίκες επιχειρηματίες να μάθουν τι σημαίνει **ομαδική συνεργασία, ομαδική προσπάθεια**, να είσαι μέλος μιας ομάδας
- Να μιλήσετε και να συνδεθείτε με άτομα εκτός αθλητισμού, από άλλες κοινωνικές περιοχές
- Να είστε προετοιμασμένες για όλα, **να δέχεστε συμβουλές**, και να αξιοποιείτε ευκαιρίες

24. Δεξιότητες

© Έργα της Αρετής Καμπερίδου

- Υπομονή
- Εμπιστοσύνη, να **ακούτε** τους συνεργάτες σας, τους υπαλλήλους σας...
- **Στον αθλητισμό μάθαμε να ακούμε** συμβουλές και οδηγίες, να εμπιστευόμαστε τους προπονητές/τριες και την ομάδα μας
- **Θετική σκέψη**, επιμονή, και υπομονή, κάτι που μάθαμε στον αθλητισμό.

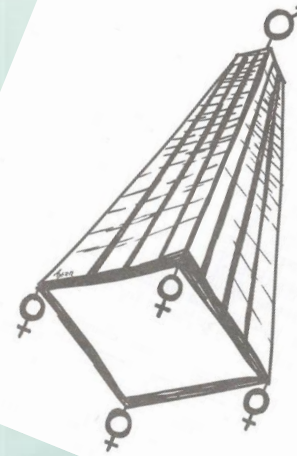

25. Συμβουλές & Δεξιότητες

© Έργα της Αρετής Καμπερίδου

- Πάντα υπάρχει τρόπος να λύσεις κάποιο πρόβλημα. Όταν αποτυγχάνετε μην απελπίζεστε, συνεχίστε
- Στον αθλητισμό όταν χάνουμε έναν αγώνα δεν εγκαταλείπαμε, αλλά ανασυγκροτούμαστε και συνεχίζουμε. Έτσι γίνεται και στον επιχειρηματικό κόσμο
- Καλλιεργήστε την **ευελιξία**, να είστε ευέλικτες
- Χρησιμοποιείτε την τεχνολογία/ΜΚΔ...συνδεθείτε με μέντορες, συνεργάτες,
- **Οργάνωση, σωστή διαχείριση χρόνου**
- **Αποφύγετε το Multitasking**

27. «Ήθος και σκληρή δουλειά»

Η Πρώτη γυναίκα
Γενική Γραμματέας
Αθλητισμού στην
Ελλάδα (2012-2015)

Gender Energy (Kamberidou, 2010)

Η έμφυλη ενέργεια (Καμπερίδου, 2017)

Συμβουλές & Δεξιότητες

- Ήθος
- Να είστε **μέντορες** και κοινωνικά **πρότυπα**: να στηρίζετε και να βοηθάτε άλλες γυναίκες
- Να εισχωρείτε σε κοινωνικές περιοχές που θεωρούνται κατ'εξοχήν ανδρικές
- Συνεργασία, ομαδικότητα, ομαδική εργασία
- Δράση, όχι παθητικότητα ή αόρατη θεατές-παρατηρητές

Gender Energy (Kamberidou, 2010)

Συμβουλές & Δεξιότητες

- Ορατότητα, γιατί όταν κάτι δεν προβάλετε ή υποεκπροσωπείται δεν αναπαράγεται
- Να διεκδικείτε τα όνειρά σας, αυτοπεποίθηση, επιμονή
- Μην αφήσετε κανένα να αμφισβητήσει τις ικανότητές σας,
- Οραματισμός, έμπνευση, αφιέρωση, αφοσίωση

Gender Energy (Kamberidou, 2010)

Συμβουλές & Δεξιότητες

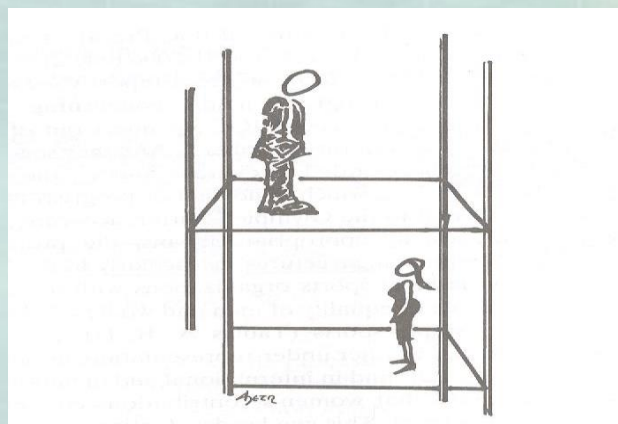

- Πειθαρχημένο εργασιακό ήθος,
- Επικοινωνία
- Ικανότητα να αναθέτεις ευθύνες/οργανωτικές ικανότητες
- **Στόχευση**, προγραμματισμός
- Οργάνωση και **διαχείριση χρόνου** (δηλαδή **αποφύγετε το multitasking !!**)

World Economic Forum,
Global Gender Gap Report and Index 2018
149 χώρες

ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ

ΕΤΟΣ	<u>ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ</u>	<u>ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ /ΕΡΓΑΣΙΑ</u>	<u>ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ</u>	<u>ΥΓΕΙΑ/ΕΠΙΒΙΩΣΗ</u>	<u>ΠΟΛΙΤΙΚΗ</u>
2018	78 ^η	64 ^η	73 ^η	99 ^η	88 ^η
2017	78 ^η	73 ^η	76 ^η	89 ^η	88 ^η

Global Gender Gap Report 2018

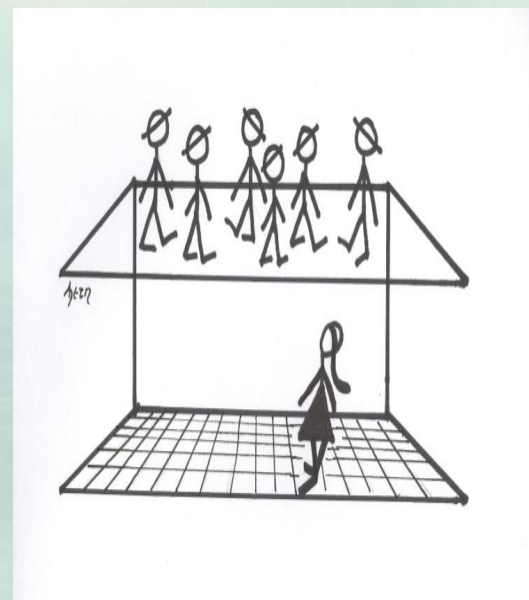
108 χρόνια για την πλήρη εξάλειψη της έμφυλης ανισότητας

Κατάταξη χωρών όπου έχει επιτευχθεί ο μεγαλύτερος βαθμός έμφυλης ισότητας:

- 1^η θέση Ισλανδία
- 2^η θέση Νορβηγία
- 3^η θέση Σουηδία
- 4^η Φινλανδία
- 5^η Νικαράγουα
- 6^η Ρουάντα
- 7^η Νέα Ζηλανδία
- 8^η Φιλιππίνες
- 9^η Ιρλανδία
- 10^η Ναμίμπια (χώρα της Νότιας Αφρικής)

.....

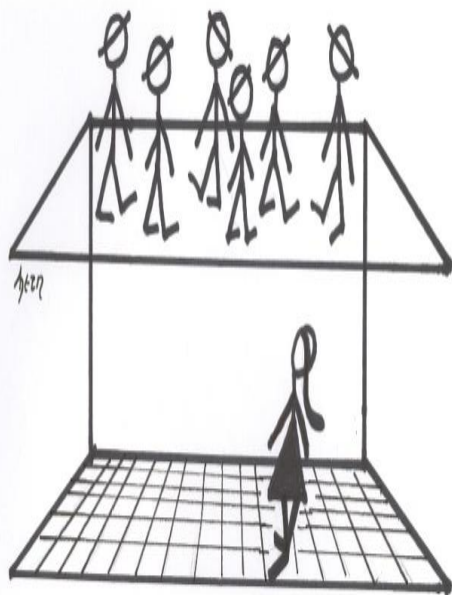
78^η θέση η Ελλάδα ...

Τομέας της Πολιτικής

Κατά μέσο όρο μόνο **18%** των υπουργών και το **24%** των βουλευτών παγκοσμίως είναι γυναίκες

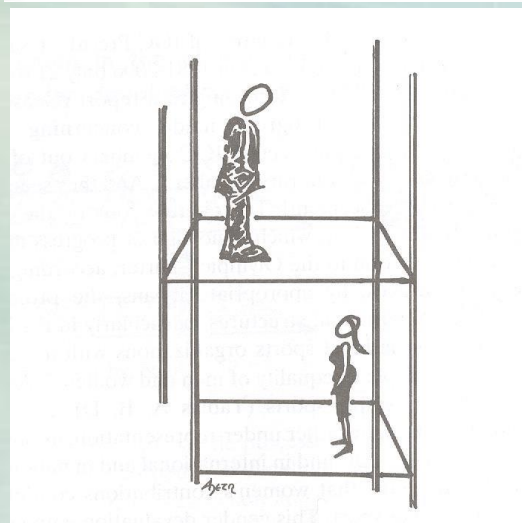
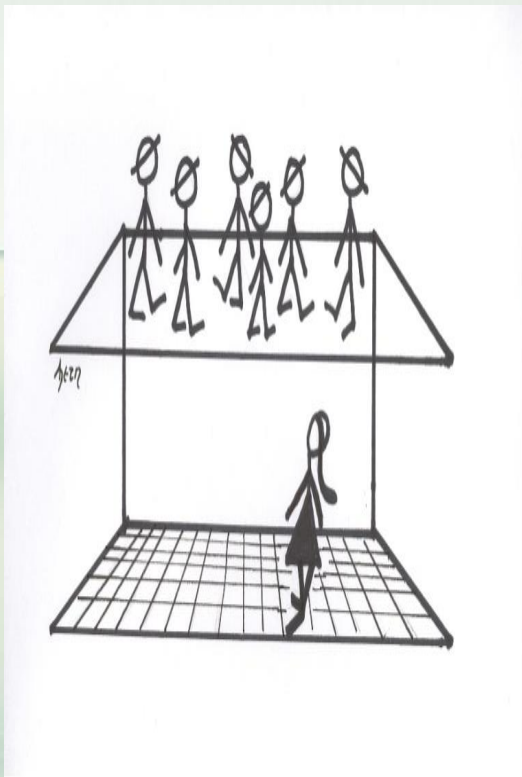
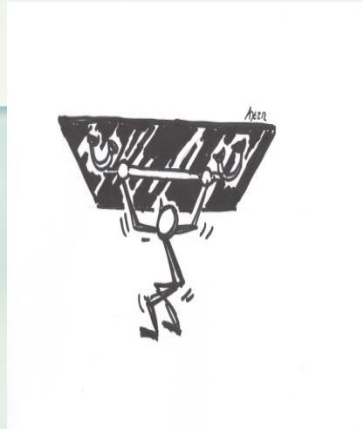
Glass Ceiling/ γυάλινη οροφή
της Αρετής Καμπεριδου

149 χώρες:

17 χώρες, γυναίκες ως
αρχηγούς κρατών

77,1%
(έμφυλο χάσμα/gender
gap)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ

ΠΗΓΕΣ

- **Crosby, F.** (1984). The Denial of Personal Discrimination. *American Behavioral Scientist*. Vol 27, Issue 3, 1984 pp. 283–284. Sage journals <https://doi.org/10.1177/000276484027003008>
- **Kelan, Elisabeth** (2010). *Performing Gender at Work*. Macmillan Publishers/Palgrave Macmillan.
- **Napier, J.L, Suppes, A., Bettinsoli, M.L.** (2020). Denial of gender discrimination is associated with better subjective well-being among women: A system justification account. *European Journal of Social Psychology*. First published: 13 July 2020. Sage Journals <https://doi.org/10.1002/ejsp.2702>
<https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1002/ejsp.2702>

ΠΗΓΕΣ

- **Kamberidou, I.** (2020). “Distinguished” Women Entrepreneurs in the Digital Economy and the Multitasking Whirlpool. *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, Springer Open, 9(3), 1-26. Springer Nature. Shareable link: <https://rdcu.be/b7Hll>, file:///C:/Users/user/AppData/Local/Temp/Kamberidou2020_Article_DistinguishedWomenEntrepreneur.pdf
- **Kamberidou, I.** (2011). *Gender Devaluation and Gender Fatigue: Getting Women on the Glass Escalator.* In *Digital Agenda Assembly*, ec.europa.eu/digital-agenda, *Workshop 22: Women for smart growth* (pp. 1–13). presented 17 June, European Commission, Brussels, <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/workshop-22-women-smart-growth>. <http://ec.europa.eu/digital-agenda/en/workshop-22-women-smart-growth>. *eu presentation.digital assembly june 17. 2011.pdf* Copy at <http://www.tinyurl.com/hxgql9a>

ΠΗΓΕΣ

■ **Καμπερίδου, Ειρήνη. (2017). *Το Ανεκμετάλλετο Κοινωνικό Κεφάλαιο του Αθλητισμού: Η Γυναίκα Αθλήτρια*. Πρακτικά του 4ου Συνεδρίου Αθλητικής Επιστήμης «Η Φυσική Αγωγή και ο Αθλητισμός στο Σύγχρονο Κόσμο: Παιδεία - Κοινωνία – Πολιτισμός», σελ. 31-40. Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΣΕΦΑΑ), Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ). *Abstract conference proceedings. praktika synedrioy 1st edition may 2017.pdf letter of acceptance april 14 2017.pdf***

■ **Καμπερίδου, Ειρήνη (2017). *Κοινωνικό κεφάλαιο, φύλο και αθλητισμός: από την ‘έμφυλη κόπωση’ στην έμφυλη ενέργεια*. Εισήγηση στην ΗΜΕΡΙΔΑ ΦΥΛΟ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, 15 Νοεμβρίου 2017. Τόπος διεξαγωγής: Κέντρο Διάδοσης Ερευνητικών Αποτελεσμάτων (ΚΕΔΕΑ), ΑΠΘ. Διοργάνωση της Επιτροπής Φύλου & Ισότητας του ΑΠΘ σε συνεργασία με την Πανελλήνια Ένωση για την Προώθηση των Γυναικών στον Αθλητισμό και τα Σπορ (ΠΕΠΓΑΣ) και το Πανελλήνιο Αθλητικό Σωματείο Γυναικών ‘ΠΑΣΓ ΚΑΛΛΙΠΑΤΕΙΡΑ’ Υπό την αιγίδα του ΤΕΦΑΑ – ΑΠΘ. (Αναβλήθηκε και το υλικό συμπεριλήφθηκε στην εισήγηση για το 7^ο συνέδριο της ΕΚΕ).**

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑΣ

- **Kamberidou, I.** (2019). Gender integration in the military: Gender-neutral standards and coed sports. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 5 (11), 23-45. <https://oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/2566/5204>
- **Kamberidou, I., Bonias, A., & Patsantaras, N.** (2019). Sport as a means of inclusion and integration for "those of us with disabilities". *European Journal of Physical Education and Sport Science*, 5(12), 99-128. <https://oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/2658>
- **Kamberidou, I.** (2013). **Women Entrepreneurs: we cannot have change unless we have men in the room.** *Journal of Innovation and Entrepreneurship*, 2(6). (pdf - [women_entrepreneurs.pdf](http://www.innovation-entrepreneurship.com/content/2/1/6); URL: <http://www.innovation-entrepreneurship.com/content/2/1/6>)

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑΣ

- **Καμπερίδου, Ε.** (2012). *Κοινωνικό Φύλο, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Πολυπολιτισμικότητα και Αθλητισμός*. Εκδόσεις ΤΕΛΕΘΡΙΟ, Α.ΠΙΠΕΡΗΣ & ΣΙΑ ΕΕ (Κωδικός Βιβλίου στον Εύδοξο: 42625).
- **Καμπερίδου, Ε. & Παπαδοπούλου, Σ.** (2014). [Κοινωνικό Κεφάλαιο, Φύλο και Αθλητισμός](#). *Γυναίκα & Άθληση*. Τόμος ΙΧ , τεύχος 2013/2014, σελ. 7-14. Έκδοση της Πανελλήνιας Ένωσης για τον Αθλητισμό και τα Σπορ (ΠΕΠΓΑΣ).
- **Kamberidou, I. & Chroni, S.** (2016). [The Greek Experience: Outstanding Women in the Social Space of Sport](#). In *Inspirational Women in Europe: making a difference in Physical Education, Sport and Dance* (pp. 224–242). Juiz de Fora, Brazil: Rosa Diketmüller, Editor. Continent Series, Publication of the International Association of Physical Education and Sport for Girls and Women (IAPESGW), ISBN 978-85-67380-55-1 Copy at: <http://www.tinyurl.com/zcxmakh>